

Tiny Forest

© 2021 Daan Bleichrodt & Maarten Bruns | uitgeverij Noordboek

Omslagontwerp en boekverzorging: Villa Grafica

ISBN 978 90 5615 692 3

NUR 410

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij Noordboek, postbus 234, 8400 AE Gorredijk, Nederland – info@noordboek.nl.

Uitgeverij Noordboek is onderdeel van
20 leafdesdichten en in liet fan wanhoop bv

www.noordboek.nl

www.ivn.nl/tinyforest

Daan Bleichrodt
& Maarten Bruns

TINY FOREST

Klein bos, groot avontuur

NOORDBOEK NATUUR

Inhoud

Proloog	6
Het bedreigde bermpje	10
De Brievigste Brief	18
Nieuwe natuur	27
Voor het eerst op het strand	32
Speurtocht naar zes parkeerplekken	39
Groene aap in de arena	48
Orkaan in Zaanstad	56
Topje van de ijsberg	62
Een nieuwe manier van werken	69
Vergaderen op een Perzisch tapijt	77
Tiny F*cking Forest	85
Daan on ice	90
Verloren voorwerp	99
Plantdag Cremertuin	108
Groen goud	120
Zesenzestig	129
Tiny Forest Rangers	138
Bomen planten in de woestijn	147
Taxirit naar Bremen	158
Platgewalst	172
De honderdste plantdag	181
Epiloog Daan	183
Epiloog Maarten	189
Tiny Forest in cijfers	195
Dankwoord	202

Proloog

DAAN & MAARTEN

Het startte zo onschuldig, vijf jaar geleden, met het planten van zeshonderd inheemse boompjes in een Zaanse stadspark. Maar hoe heeft dit zo uit de hand kunnen lopen – voor onszelf en voor de bosjes?

In Nederland doen inmiddels zestig gemeenten, honderd scholen en talloze buurtbewoners en vrijwilligers mee met Tiny Forest. Daarnaast hebben zestig particulieren zelf een Tiny Forest in hun eigen tuin aangelegd. Voor mensen met een stadstuin bedachten we bovendien Tuiny Forest – een doe-het-zelfpakket met alle spullen om binnen een dag zes vierkante meter bos te maken. Al 1.400 Nederlandse tuineigenaren deden mee.

Hoewel de kleine bosjes populair zijn, was toch het toch een hele klus om dit allemaal voor elkaar te krijgen. In dit boek nemen we je mee op het avontuur dat we de afgelopen vijf jaar beleefden. Je leest niet alleen over onze successen, maar ook over onze tegenslagen, hobbels en hindernissen. We nemen je mee langs bijzondere plekken en je maakt kennis met kleurrijke bomenliefhebbers. Het avontuur voert je langs diepe dalen, weelderige valleien en de hoogste pieken van dit oer-Hollandse bomenverhaal. We hopen zo andere groene pioniers te inspireren en misschien ook te behoeden voor de fouten die we maakten.

Ons avontuur bestaat uit drie delen. In de eerste etappe blikken we terug op onze eigen band met de natuur – die op sommige momenten in ons leven ver te zoeken was. Bovendien laten we je

zien hoe het idee voor Tiny Forest geboren werd. De tweede etappe is de pioniersfase. We laten zien hoe we stap voor stap het concept uitbouwen en hoe we omgaan met – of soms ten onder gaan aan – de uitdagingen op ons pad. In de derde etappe komt Tiny Forest tot wasdom en zie je hoe de kleine bosjes langzaam maar zeker Nederland veroveren.

Voordat je ons avontuur induikt, volgt eerst een mini-inleiding over dit mini-bos. Want wat is dat nu eigenlijk, zo'n Tiny Forest – en waarom vinden wij dat zo leuk en belangrijk dat we het de afgelopen jaren ons leven lieten beheersen?

Een Tiny Forest is een minibos ter grootte van een tennisbaan. Op het moment dat de boompjes de grond in gaan, lijken ze meer op satéprikkers dan woudreuzen. Maar dat verandert al snel, na een paar jaar zijn de bomen enkele meters hoog en ontstaat er dichte begroeiing. Er staan veel boompjes in een Tiny Forest – zo'n drie per vierkante meter. We planten alleen inheemse bomen, dat zijn boomsoorten die van nature in Nederland voorkomen. Denk hierbij aan eiken, beuken, lindes, essen, elzen, meidoorns en wilgen. Nederland telt ongeveer honderd inheemse boomsoorten en we kiezen altijd bomen die goed bij de bodem van de plantlocatie passen. De ene boom doet het goed op natte kleibodem, terwijl de andere juist gedijt op droge zandgrond. Elk bosje kent zijn eigen ontwerp. Het eerste bosje had de vorm van een saaie rechthoek, maar nu kiezen we vaak voor een organisch ontwerp dat past bij de omgeving. Om de jonge boompjes te beschermen, wordt het bos de eerste paar jaar omheind met een Frans schapenhek.

Vrijwilligers ontdekten in de afgelopen jaren allerlei diersoorten in de bosjes. Denk daarbij aan merels, roodborstjes, putters, koolmezen, pimpelmezen, ijsvogels, bonte zandoogjes, atalanta's, dagpauwogen, bijen, hommels, konijnen, mieren, bruine kikkers, spinnen, pissebedden, duizendpoten, torren, rupsen, regenwormen en slakken.

Maar een Tiny Forest is niet alleen een prettige plek voor dieren, maar ook voor mensen. Ieder Tiny Forest heeft een eigen buitenlokaal, dat is meestal een kring van houten banken. Leerkrachten en schoolkinderen gebruiken dit lokaal voor natuurlessen en buurtbewoners strijken er neer om even te ontspannen in een groene omgeving.

Bovendien geeft een Tiny Forest mensen een kans om zelf iets te doen dat goed voor de natuur is. Het project is praktisch haalbaar en gemakkelijk te kopiëren. In elke buurt ligt wel een verloren grasstrook die omgetoverd kan worden tot een minibos. Daardoor leer je niet alleen je burens beter kennen, maar je draagt ook bij aan het herstel van biodiversiteit en het tegengaan van klimaatverandering.

De plantmethode die we gebruiken bij Tiny Forest bouwt voort op het levenswerk van de Indiër Shubhendu Sharma en de Japanse professor Akira Miyawaki. Later in dit boek gaan we dieper in op de principes achter deze methode. Maar wie zijn deze twee reuzen, op wiens schouders wij staan?

In 2009 legt professor Miyawaki een bos aan bij een Toyota-fabriek in Bangalore. Shubhendu Sharma werkt op dat moment als ingenieur bij de fabriek en meldt zich aan als vrijwilliger. Hij is zo geraakt door het effect van het bos dat hij er ook een in zijn tuin aanlegt. Hij ziet zijn tuin veranderen. Het grondwater droogt in de zomer niet meer op, de bomen bieden verkoeling en hij geniet van de bezoekende vogels en vlinders. 'I wake up every morning like a Disney princess,' grapt hij in een van zijn presentaties. De vogels helpen hem nog net niet met aankleden, maar de boodschap is duidelijk: zijn dorre tuin is omgetoverd tot een inheems paradijs. In 2010 besluit hij zijn baan bij Toyota op te zeggen en start hij Afforestt, dat wereldwijd mensen helpt om natuurlijke bossen te planten.

Professor Miyawaki doet al sinds de jaren zeventig onderzoek naar inheemse bomen en plantgemeenschappen. Met inheems bedoelen we de bomen die zonder menselijk ingrijpen op een plek terecht zijn gekomen. Hij ontdekte dat inheemse bomen de omgeving

beschermen tegen natuurrampen als aardbevingen, overstromingen, bosbranden, tsunami's en klimaatverandering. Hij bracht niet alleen inheemse bomen in kaart, maar ontwikkelde ook een methode om inheemse bossen versneld te herstellen. En van deze wijsheid maken wij dankbaar gebruik.

Ben je benieuwd waarom wij als een blok voor Tiny Forest vielen? En hoe dit ene bosje in Zaanstad uitgroeide tot iets dat we van tevoren nooit verwacht hadden? Sla dan gauw de bladzijde om en laat je meevoeren. Tiny Forest. Klein bos, groot avontuur.